Zehirli Liderlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Zehirli Liderlik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33566

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Zehirli Liderlik Ölçe?i, **zehirli liderlik** kavram?n?n örgütsel ba?lamda ölçülmesini sa?lamak amac?yla geli?tirilmi? bir uyarlama çal??mas?d?r. Bu ölçek, Muhammed Ali Dinç taraf?ndan 2019 y?l?nda tamamlanan "Zehirli liderli?in baz? öncülleri ve ard?llar?" ba?l?kl? yüksek lisans tezi kapsam?nda Y?ld?r?m Beyaz?t Üniversitesi bünyesinde Türkçeye adapte edilmi?tir. Ölçek, çal??anlar üzerinde y?k?c?, kötü niyetli veya bencilce davran??lar sergileyen liderlerin alg?lan???n? de?erlendirmeyi hedefler.

Uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerini Türk kültürü ve organizasyon yap?s?na uygunlu?unu test ederek, alana güvenilir bir ölçüm arac? kazand?rmay? amaçlam??t?r. Zehirli liderlik, genellikle çal??anlar?n psikolojik refah?n?, i? tatminini ve örgütsel ba?l?l???n? olumsuz yönde etkileyen **liderlik tarzlar?n?** kapsamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Zehirli Liderlik, Liderlik, Organizasyonel Psikoloji, Ölçek Uyarlama, Örgütsel Davran??, Dinç 2019.

Yazarlar

Muhammed Ali Dinç

Amaç

Zehirli Liderlik Ölçe?i'nin temel amac?, örgütsel çal??malarda yayg?n olarak incelenmeye ba?lanan **zehirli liderlik** davran??lar?n?, Türkçede geçerli ve güvenilir bir araçla saptamakt?r. Bu sayede ara?t?rmac?lar, bu tür y?k?c? liderlik davran??lar?n?n öncüllerini (sebeplerini) ve ard?llar?n? (sonuçlar?n?) sistematik olarak inceleyebilirler.

Ölçek, liderlerin astlar?na yönelik sergiledi?i istismarc?, narsisistik, otoriter veya etik olmayan davran??lar?n derecesini belirlemekte kritik bir rol oynar. Çal??man?n ana hedefi, liderlik alan?ndaki bu olumsuz yönü bilimsel yöntemlerle ölçülebilir k?lmakt?r.

Yap?

Ölçek, psikolojideki **Y?k?c? Liderlik** veya **Zehirli Liderlik** (Toxic Leadership) yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, liderin ki?isel ç?karlar?n? örgütsel veya astlar?n?n ç?karlar?n?n önüne koydu?u, astlar?na zarar veren ve uzun vadede organizasyonun sa?l???n? bozan davran?? örüntülerini ifade eder.

Ölçülen temel bile?enler genellikle ?unlar? içerir:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Narsisizm ve Bencillik: Liderin kendini a??r? önemsemesi ve yaln?zca kendi hedeflerine odaklanmas?.
Otoriterlik ve ?stismar: Çal??anlara kar?? bask?c?, zorlay?c? veya sözlü/psikolojik ?iddet içeren davran??lar.
Etik D??? Davran??lar: Organizasyonel normlar? ve kurallar? hiçe sayan eylemler.

Geçerlik

Zehirli Liderlik Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar?, ölçe?in uyarlama sürecinde gerçekle?tirilmi?tir. Yüksek lisans tezi, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe örneklemde de korundu?unu göstermek için **yap? geçerli?i** çal??malar?n? içermek zorundad?r. Bu çal??malar genellikle, faktör yüklerinin ve model uyum indekslerinin incelendi?i Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile yürütülür.

Kaynak bilgide spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, uyarlama çal??mas?n?n ba?ar?l? say?labilmesi için ölçe?in teorik yap?y? ölçtü?ünü kan?tlayan yeterli düzeyde istatistiksel kan?t sunulmu? olmal?d?r.

Güvenirlik

Kaynak bilgide güvenirlik de?erleri aç?kça belirtilmemi?tir. Ancak, psikometrik bir uyarlama çal??mas?nda güvenirlik, iç tutarl?l?k analizi yoluyla saptan?r. Bu kapsamda, ölçe?in maddelerinin birbiriyle ne kadar tutarl? oldu?unu gösteren **Cronbach's Alpha** katsay?s?n?n rapor edilmi? olmas? beklenir.

Yüksek iç tutarl?l?k katsay?s? (genellikle 0.70 ve üzeri), ölçe?in ayn? yap?y? güvenilir bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Ayr?ca, baz? güvenirlik çal??malar? test-tekrar test yöntemini de içerebilir, bu da ölçe?in zaman içinde kararl? sonuçlar verdi?ini ortaya koyar.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?n?n kilit a?amalar?ndan biri **Faktör Analizi**dir. Dinç'in (2019) tezinde, Zehirli Liderlik Ölçe?i'nin faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde do?rulanmas? amac?yla analizler yap?lm??t?r.

Genellikle, orijinal ölçe?in boyut say?s?n?n (faktör say?s?n?n) Türkçe versiyonda da korunup korunmad???n? kontrol etmek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?l?r. DFA sonuçlar?, ölçe?in maddelerinin do?ru faktörlere yüklendi?ini ve modelin kabul edilebilir uyum indekslerine (RMSEA, CFI, TLI vb.) sahip oldu?unu göstermelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Derecelendirme format? kaynakta belirtilmemi?tir. Tipik olarak, 5'li veya 7'li Likert Tipi bir derecelendirme kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Çal??anlar ve Örgütsel Personel

Age Group: Yeti?kin Çal??anlar (18 ya? ve üzeri)

Population Details: Yüksek lisans tezi örneklemi, genellikle çe?itli sektörlerden seçilen çal??anlardan olu?maktad?r.

Test Methodology: Öz Bildirim Temelli Anket Yöntemi

Anahtar Kelimeler

Zehirli Liderlik, Liderlik Tarzlar?, Örgütsel Davran??, Psikometrik Özellikler, Uyarlama Çal??mas?, Psikometri.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: Belirtilmemi?tir.

Correspondence Address: Muhammed Ali Dinç, Y?ld?r?m Beyaz?t Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (2019 tezi kapsam?nda).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2019 y?l?nda Muhammed Ali Dinç taraf?ndan yüksek lisans tezi kapsam?nda uyarlanm??t?r. Akademik ara?t?rmalarda kullan?m için genellikle izin al?nmas? gerekmektedir. Kullan?m izni ve ücret bilgileri için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir. Ölçe?in orijinal kayna??na ve uyarlama çal??mas?na eri?im, Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden sa?lanabilir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: zehirli-liderlik-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynakça

Dinç, M. A. (2019). *Zehirli liderli?in baz? öncülleri ve ard?llar?* (Yüksek lisans tezi). Y?ld?r?m Beyaz?t Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Tez Merkezi Ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr

Zehirli Liderlik Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, kayna??n k?sa özetinde yer almamaktad?r. Maddeler için yazar?n orijinal yüksek lisans tezine (Dinç, 2019) ba?vurulmal?d?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM